

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ**

Методичні вказівки

**Методичні вказівки до організації самостійної роботи з дисципліни
«Економічне та фінансове забезпечення закладів охорони здоров'я»**

**ступінь вищої освіти – другий (магістерський)
галузь знань - 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 073 Менеджмент**

Освітньо-професійна програма «Менеджмент закладів охорони здоров'я»

**Тернопіль – ЗУНУ
2021**

Желюк Т.Л. Методичні вказівки до організації самостійної роботи з дисципліни «Економічне та фінансове забезпечення закладів охорони здоров'я». Тернопіль: ЗУНУ. 2021. Електронний комплекс в системі MOODLE.

Укладач: д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Желюк Т.Л.

Рецензенти:

д.мед.н., професор кафедри менеджменту публічного управління та персоналу Корицький Григорій Іванович.

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту публічного управління та персоналу Дудкіна Олена Павлівна.

Методичні вказівки рекомендовані до друку на засіданні кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу, протокол № 4 від 21.09.2021

Відповідальний за випуск: завідувач кафедрою менеджменту публічного управління та персоналу д.е.н., професор М. М. Шкільняк

Самостійна робота з дисципліни «Економічне та фінансове забезпечення закладів охорони здоров'я»

Самостійна робота з дисципліни «Економічне та фінансове забезпечення закладів охорони здоров'я» направлена на закріплення у слухачів теоретичних знань та поглиблення практичних навичок щодо економічних механізмів управління закладами охорони здоров'я різних форм власності: оцінювання структури фінансових ресурсів, механізму їх формування та використання, планування доходів та витрат закладу охорони здоров'я, оцінювання результативності бюджетування, вивчення механізмів оподаткування, кредитування закладів охорони здоров'я, диференціації фінансового забезпечення в умовах проведення медичної реформи, технологій добровільного та обов'язкового медичного страхування з використанням приватних, державних коштів та коштів економічних суб'єктів, лізингу, фінансової оренди сучасного медичного обладнання для зміцнення економічного потенціалу закладу охорони здоров'я та якісного надання ним медичних послуг.

Самостійна робота студента (СРС) – це самостійна діяльність та навчання здобувача, яку керівник курсу планує разом зі студентом, але виконує її здобувач за завданнями та під методичним керівництвом науково-педагогічного працівника але без його прямої участі.

Під час вивчення дисципліни виокремлюють такі види самостійної роботи:

відпрацювання тем лекцій та семінарських занять, виконання практичних завдань; підготовка рефератів, есе, презентацій, доповідей, курсових робіт, написання дипломної роботи;

підготовка до модульного контролю та іспитів;

робота з літературою та ін.

Завдання самостійної роботи: навчити здобувачів самостійно працювати над літературою; творчо сприймати навчальний матеріал і його осмислювати; набути навички щоденної самостійної роботи в одержанні та узагальненні знань, вмінь та інші.

Зміст самостійної роботи визначається програмою та робочою програмою дисципліни.

Самостійна робота над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

При самостійному опрацюванні навчального матеріалу велике значення для здобувача має навчально-методичний пакет, зміст якого передбачає:

Навчальну програму з навчальної дисципліни чітким визначенням змісту і об'єму аудиторної і поза аудиторної навчальної роботи;

Конспект лекцій, опорний конспект;

Основні поради студентам щодо вивчення конкретної дисципліни (у письмовій формі) з вимогами до оцінки знань з даної дисципліни;

Методичні рекомендації щодо вивчення окремих тем чи набуття практичних навичок;

Перелік тем курсових робіт (проектів);

Перелік питань, що виносяться на семінарське заняття;

Перелік питань, завдань, тестів для самоперевірки;

Перелік літератури;

Успішне виконання завдання самостійної роботи можливе за умов наявності у здобувачів певних навичок: вміння працювати з книгою (складати план, конспект, реферат); проводити аналіз навчального матеріалу (складати різні види таблиць, проводити їх аналіз).

Завдання до самостійної роботи

Завдання 1

Підготуйте есе за поданою структурою із використанням запропонованого переліку тем.

Рекомендована структура:

Назва. Вона повинна точно відображати суть написаного. План не пишеться, відразу переходимо до тексту.

Вступ. Тут необхідно обґрунтувати важливість розгляду обраних питань, висунути головну гіпотезу. Гіпотеза це якесь припущення, яке буде підтверджено або спростовано. Якщо ви викладаєте думку певного вченого або групи людей, з якими не згодні, то така гіпотеза спростовується. А ось сформована самостійно ідея, як правило, повинна бути підтверджена. Втім, ви можете показати, що ваше стара думка була помилковою. Якщо есе невелике, то слово «введення» писати не потрібно.

Основна частина. Самостійно написати структуру есе, якщо воно маленьке, нескладно. Пишуться тези і аргументація.

Автор самостійно вирішує, скільки тез йому необхідно довести. Кількість же аргументів не повинна бути менше 2-3 штук. Велика кількість перевантажує дослідження, а менша виглядає несерйозно для наукової роботи.

Рекомендований перелік тем для підготовки есе

1. Специфіка оподаткування приватних медичних закладів.
2. Вибір системи оподаткування для приватного медичного закладу.
3. Формування операційних витрат Медичних закладів.
4. Бізнес-планування фінансового забезпечення закладів охорони здоров'я (ЗОЗ).
5. Специфіка ціноутворення на ринку фармацевтичних послуг.
6. Інвестиційна привабливість ринку фармацевтичних послуг регіону.
7. Організація проведення закупівель в діяльності закладу охорони здоров'я.
8. Аналіз використання державно-приватного партнерства в функціональній діяльності закладу охорони здоров'я.
9. Фінансове планування діяльності закладу охорони здоров'я в умовах викликів та загрозвоєнного стану.
10. Оподаткування діяльності фармацевтичних закладів.
11. Фінансове планування діяльності кластерних утворень на ринку медичних послуг регіону.
12. Використання лізингу у вдосконалення матеріально-технічного забезпечення ЗОЗ.
13. Механізм залучення іноземних інвестицій в проектній діяльності ЗОЗ.
14. Впровадження медичного страхування та його перспективи в Україні.
15. Аудит ефективності функціональної діяльності закладів охорони здоров'я.
16. Оцінювання ресурсного забезпечення медичних закладів.
17. Фінансові аспекти бізнес-планування розвитку медичного туризму.
18. Перспективні напрями реалізації державно-приватного партнерства у функціональній діяльності ЗОЗ.
19. Фінансові інструменти конкурентного позиціонування закладу охорони здоров'я на ринку медичних послуг.
20. Гендерно-орієнтоване бюджетування у фінансовому плануванні ЗОЗ.

Завдання 2

Провести аналіз ділової кон'юнктури на ринку фармацевтичних послуг регіону за 2021- 2022 роки. Результати аналізу відобразити у вигляді підготовленої презентації.

Зміст і структура презентації (рекомендована).

1. Формування пропозиції.
2. Рівень монополізації ринку.
3. Цінові та нецінові чинники, що впливають на формування попиту.
4. Цінове регулювання на ринку фармацевтичних послуг.
5. Інструменти контролю якості медичних препаратів.

Завдання 3

Провести аналіз практики здійснення закупівель на обраному вами закладі охорони здоров'я. Результати оформити у вигляді аналітичної записки.

Типова структура аналітичної записки:

- Анотація
- Зміст: Вступ. Основна частина. Висновки.
- Підпис
- Програми наступних дій
- Анотація

В анотації коротко викладається суть змісту документа, причини і обставини його появи, цілі та завдання об'єкту, методи дослідження, обґрунтування та отримані результати.

Зміст включає в себе перелік всіх структурних частин документа із зазначенням номерів сторінок, на яких розміщується початок кожної частини.

Вступ містить кілька складових частин, які не виділяються підзаголовками, але присутні в обов'язковому порядку. Вступ містить постановку проблеми (тобто її призначення, характеристику основних методологічних принципів при її вивченні, чітко сформульовану мету, причини і підстави дослідження, коло питань, що підлягають розгляду). Роз'яснюється, яка методика використовувалася при обробці інформації.

Основна частина відображає суть дослідження. Складається з розділів і підрозділів.

Наприкінці Аналітичної записки повинні бути обов'язково Висновки, прогноз і пропозиції (рекомендації). Будуються вони на підставі результатів аналізу матеріалів, наведених у розділах, але не повторюють їх, а узагальнюють.

Основні вимоги до висновків: несуперечність і жорсткий логічний взаємозв'язок з основним текстом підрозділу; відсутність прямих повторень тексту розділу; неприпустимість висновків, не обґрунтованих основним текстом; висновки повинні характеризувати об'єкт дослідження.

Висновки в обов'язковому порядку повинні містити загальні прогностичні оцінки перебігу процесів на найближчу перспективу. Підводиться загальний підсумок досліджень із зазначеної тематики;

Текст висновків повинен бути коротким.

Виходячи з висновків, вказується перелік заходів, пропозицій або їх варіанти для запобігання причин, наслідків тієї чи іншої події, а також прогнозуються ті події, дії, які можуть відбутися, якщо не виконати або не брати до уваги ці висновки і пропозиції.

Вступні та заключні частини виділяються курсивом.

Обсяг підсумкового висновка не повинен перевищувати однієї сторінки.

Наприкінці Аналітичної записки, під висновками і пропозиціями повинна бути відмітка про виконавця, що включає в себе відповідальних виконавців даного документа із зазначенням їх посад в організаційній структурі.

В додатках долучаються різні таблиці, графіки, умовні позначення, глосарій, математичні формули і розрахунки, а також інша другорядна інформація, яка доповнює основну частину документа.

Список використаних джерел та літератури, складається при необхідності.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Контрольні заходи за результатами самостійної роботи включають поточний і підсумковий контроль знань. Поточний контроль є органічною частиною навчального процесу і проводиться під час лекцій, семінарських, практичних. Форми поточного контролю включають:

усну співбесіду за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції з оцінкою відповідей студентів (5 -10 хв.);

письмове фронтальне опитування студентів на початку чи в кінці лекції (5-хв). Відповіді перевіряються і оцінюються викладачем у поза аудиторний час.

тестову перевірку знань студентів;
інші форми.

При модульній системі навчання теми самостійної роботи входять у модуль. Контролюються після закінчення логічно завершеної частини лекцій та інших видів занять з певної дисципліни і їх результати враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Організація діяльності закладу охорони здоров'я / нав. посб. за ред. М.М.Шкільняка, Т.Л.Желюк. Тернопіль: Крок, 2021. 560с.
2. Ахламов А.Г., Кусик Н.Л. Економіка та фінансування охорони здоров'я : навч.-метод. Пос. URL: http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Biblioteka_Magistra/3b63646e-4026-4df2-826d-c561b5313180.pdf
3. Аналіз фармацевтичного і аптечного ринку України. Аналітика ринків. Фінансовий консалтинг (2021). URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-farmaceuticheskogo-i-aptechnogorynka-ukrainy-2020-god>.
4. Бюджетний кодекс із змінами і доповненнями. Закон України №7426 від 01.06.2022. URL: <https://www.profiwins.com.ua/uk/legislation/kodeks/927.html>
5. Веб-сайт Міністерства охорони здоров'я. URL: <https://moz.gov.ua>
6. Відповіді на питання до президії колегії Міністерства охорони здоров'я України на засіданні від 14.02.2020. URL:<http://www.health-loda.gov.ua/ukr/news/moznews/8800.html>
7. Гендерно-орієнтоване бюджетування на місцевому рівні. URL: <https://mof.gov.ua/uk/283-genderno-orientovane-biudzhetuvannia-na-mistsevomu-rivni>
8. Концепція побудови нової національної системи охорони здоров'я України. URL: <http://oblzdrav.mk.gov.ua/index.php/publiczna-informaciya/gromadski-obgovorenniya/6220-kontseptsiya-pobudovi-novoji-natsionalnoji-sistemi-okhoroni-zdorov-ya-ukrajini>
9. Лізинг медичного обладнання .URL: <https://tekcom-lease.com.ua/lizing-medichnogo-obladnannya/>
10. Лубенченко, О., Костирко, Р., Шульга, С., & Василюк, М. Формування облікової політики закладів охорони здоров'я в новітніх умовах їх реформування. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 5(40), 167–177. <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v5i40.244919>
11. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я / кол. монографія за ред. Желюк Т.Л., Шкільняка М.М. Тернопіль, Крок. 2020. 560с.
12. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства. Міністерство охорони здоров'я України URL: https://moz.gov.ua/uploads/0/3555-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.pdf.

13. Оподаткування медичних клінік, закладів охорони здоров'я та приватних лікарів: ПДВ, прибуток, судова практика. URL: <http://ya-talltax.ua/pres-tsentr/publikatsii/380-opodatkovannya-medichnikh-klinik-zakladiv-okhorono-zdorov-a-privatnikh-likariv-pdv-pributok-sudova-praktika>
14. Основи законодавства України про охорону здоров'я. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T280100?an=14575>
15. Податковий кодекс України в редакції від 15.05.2021р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
16. Про внесення змін до Порядку проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства. Постанова КМУ від 22.04.2020 р. No 294 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/294-2020-%D0%BF#Text>
17. Про державно-приватне партнерство. Закон України в редакції від 25.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
18. Про концесію. Закон України від 3 жовтня 2019 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>
19. Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України № 725 від 1 січня 2022 р.
20. Про медичне страхування. URL: <https://krona.net.ua/ua/vsi-produkty/zdorovia>
21. Фінансова звітність медичного закладу в 2021-2022 роках. Інформаційно-аналітична платформа. URL: <https://www.golovbuh.com.ua/article/7654-fnzvtnst-knp-komu-ta-koli-podavati>.
22. Zheliuk, T., Zhukovska, A., Zhuk, I., Borshch, V., Makarenko, M., & Vozniakovska, K. (2021). Financial and legal instruments for promoting the implementation of sustainable development policy of the state (States, Region). Journal of management Information and Decision Sciences, 24 (Issue 33), P. 1-16.
23. Zheliuk Tetiana, Shushpanov Dmytro, Zhukovska Alina, Diakovich Lina, Matsyk Volodymyr, Kotsur Andriy Management of the Health Care System in the Conditions of Population Aging: Information, Analytical and Methodical Dimension 11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies ACIT'2021. Conference Proceedings Deggendorf, Germany, September 15-17, 2021. P. 259-664. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=36070237700> (Scopus) (переклад: «Управління системою охорони здоров'я в умовах старіння населення»)

Відкриті бази даних:

24. Національний портал відкритих даних. URL: <http://data.gov.ua/>
25. База даних «Законодавство України». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
26. Офіційний Урядовий портал. Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua> .
27. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Відкриті державні реєстри:

28. Кабінет електронних сервісів. URL: <https://kap.minjust.gov.ua/>